

Muudatusettepanekud koos selgitustega

1. Palume lisada eelnõu § 1 uus punkt 25 järgmises sõnastuses (muutes eelnõus järgmiste punktide numeratsiooni):

25) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 35¹ järgmises sõnastuses:

„§ 35¹. Piiriülene andmevahetus

(1) Töötukassa kasutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1–42) artikli 4 lõike 2 rakendamiseks loodud ühtset turvalist keskkonda (edaspidi *andmevahetuse infosüsteem*) töötuskindlustuse, töövõime hindamise ning töövõimetoetusega seotud andmete edastamiseks ja vastuvõtmiseks teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ning Šveitsi Konföderatsiooniga, kui teise riigi kontaktasutus on andmevahetuse infosüsteemiga liitunud.

(2) Andmevahetuse infosüsteemi kaudu edastatakse ja võetakse vastu käesoleva seaduse § 35 lõike 4 punktides 1–8 ja 12 nimetatud andmeid. Töödeldavate andmete täpsema koosseisu kehtestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 4 lõike 1 alusel sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise halduskomisjon (edaspidi *halduskomisjon*).

(3) Vabariigi Valitsuse seaduse § 43 lõike 5 alusel moodustatud Sotsiaalministeeriumi hallatav riigiasutus täidab andmevahetuse infosüsteemis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 1 lõike 2 punktis a nimetatud juurdepääsupunkti ülesandeid Eesti juurdepääsupunktina. Kui nende ülesannete täitmisel tekivad küberintsidendid küberturvalisuse seaduse tähenduses, on Eesti juurdepääsupunktil lisaks andmete edastamisele ja vastuvõtmisele õigus küberintsidendi lahendamise eesmärgil lugeda, kustutada ja piirata andmete edastamist ning säilitada andmevahetuse infosüsteemi kaudu edastatavaid isikuandmeid kuni intsidendi lahendamiseni.

(4) Kui küberintsidendi lahendamise eesmärgil on andmete edastamist piiratud, edastatakse need andmed viivitamata pärast intsidendi lahendamist, kui see on infosüsteemi andmevahetuse turvalisust kahjustamata võimalik. Seejärel säilitatud andmed kustutatakse viivitamata.“;

Selgitus:

TKindlS täiendatakse §-ga 35¹, mis sätestab piiriülese andmevahetusega seonduva. Seni on piiriülese andmevahetusega seonduv olnud reguleeritud majandus- ja infotehnoloogiaministri 22. detsembri 2023. a määruses nr 69 „Töötukassa andmekogu põhimäärus“. Nimetatud määruse eelnõu kooskõlastamisel juhtis Andmekaitse Inspeksioon tähelepanu, et kuna töötukassa andmekogu sisaldab ka suures ulatuses terviseandmeid kui eriliiki isikuandmeid, siis tuleks seaduse tasandil sätestada, millisteks konkreetseteks ülesanneteks ja millises ulatuses Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (TEHIK) töötukassa andmekogu andmeid tohib kasutada. Tegemist on tehnilise muudatusega, st muudatuse tagajärjel andmete töötlemine ega tööeldavate andmete koosseis ei muutu, andmete töötlemisega seonduv tuuakse vaid seaduse tasandil täpsemalt välja.

Paragrahvi 35¹ lõige 1 selgitab, et töötukassa kasutab piiriüleseks andmevahetuseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ)

nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1–42) artikli 4 lõike 2 rakendamiseks loodud ühtset turvalist keskkonda. Vastava andmevahetusplatvormi vahendusel edastatakse töötuskindlustuse, töövõime hindamise ning töövõimetoetusega seotud andmeid. Andmete vahetus toimub kahe-suunaliselt, st selle andmevahetusplatvormi kaudu töötukassa nii edastab kui ka võtab vastu nimetatud andmeid.

Paragrahvi 35¹ lõikes 2 sätestatakse andmekoosseis, mida andmevahetusplatvormi kaudu edastatakse ja vastu võetakse. Tegemist on töötuskindlustuse, töövõime hindamise ning töövõimetoetusega seotud andmetega, mis on täpsemalt üles loetletud TKindLS § 35 lõike 4 punktides 1–8 ja 12. Töödeldavate andmete täpsema koosseisu kehtestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 4 lõike 1 alusel halduskomisjon. Euroopa Ühenduste Komisjoni juures tegutsevasse sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise halduskomisjoni kuulub iga liikmesriigi valitsuse esindaja.

Paragrahvi 35¹ lõike 3 kohaselt täidab Vabariigi Valitsuse seaduse § 43 lõike 5 alusel moodustatud Sotsiaalministeeriumi hallatav riigiasutus andmevahetuse infosüsteemis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 1 lõike 2 punktis a nimetatud juurdepääsupunkti ülesandeid Eesti juurdepääsupunktina. Hetkel on vastavaks asutuseks TEHIK. TEHIK on SoM hallatav riigiasutus, mis on loodud SoM käskkirjaga ja mida üheski seaduses ei nimetata. Seaduses välditakse ministeeriumi loodud hallatavate asutuste nimetamist täitevvõimu enesekorraldusõiguse tagamiseks.

Sättes on välja toodud ka TEHIKu õigused isikuandmete töötlemisel. Juhul, kui andmete vastuvõtmise või edastamise käigus tekivad küberintsidendid küberturvalisuse seaduse tähenduses, on TEHIKul lisaks andmete edastamisele ja vastuvõtmisele õigus kuni intsidentide lahendamiseni lugeda, kustutada ning säilitada andmevahetuse infosüsteemi kaudu edastatavaid isikuandmeid ning piirata andmete edastamist.

Paragrahvi 35¹ lõige 4 sätestab, et küberintsidendi lahendamise eesmärgil töödeldud isikuandmed edastatakse viivitamata pärast intsidendi lahendamist, kui see on infosüsteemi andmevahetuse turvalisust kahjustamata võimalik. Säilitatud andmed kustutatakse viivitamata pärast andmetöötluse lõppemist.

2. Palume lugeda eelnõu § 1 punkt 27 (uue numeratsioonis 28) punktiks 29 (uues numeratsioonis), täiendades sellega seadust §-dega 52⁸–52¹⁰, muutes vastavalt muutmiskäsu ja muudetavate paragrahvide numeratsiooni, ning täiendada eelnõu uue punktiga 27 (uues numeratsioonis 28) järgmises sõnastuses:

28) seadust täiendatakse §-ga 52⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 52⁷. Töötuskindlustushüvitise maksmise jätkamise erisus

Kuni käesoleva paragrahvi jõustumiseni kehtinud käesoleva seaduse § 8 lõike 2 redaktsiooni kohaldatakse kindlustatute osas, kelle töötuna arvelolek lõpetati tööturumeetmete seaduse § 8 lõike 4 punkti 11 alusel reservteenistusse asumise tõttu.“;

Selgitus:

Muudatusega lisatakse eelnõule täiendav üleminekusäte, mis võimaldab isikute suhtes, kelle töötuna arvelolek on enne muudatuse jõustumist reservteenistusse asumise tõttu lõpetatud, kohaldada enne muudatuse jõustumist kehtinud TKindlS § 8 lõike 2 redaktsiooni. Kuna muudatuse järgselt reservteenistusse või reservasendusteenistusse asumise korral töötuna arvelolekut ja töötuskindlustushüvitise maksmist enam ei lõpetata, siis langeb ära ka vajadus reservteenistuselt naasmise korral töötuskindlustushüvitise maksmise jätkamiseks. Seetõttu eelnõuga kehtestatavas uues §-s 8² reservteenistuse järgset hüvitise jätkamise alust enam ei ole. Isikutele, kelle töötuna arvelolek ja hüvitise maksmine lõpetati reservteenistusse asumise tõttu enne muudatuse jõustumist, peab aga hüvitise jätkamist endiselt võimaldama ning selleks puhuks kehtestatakse kõnealune üleminekusäte.

Kuivõrd üleminekusäte peab jõustuma üldises korras, st enne töötushüvitistega seotud muudatusi, kehtestatakse see eraldi, paragrahvina 52⁷, ning ülejäänud töötuskindlustushüvitisega seotud üleminekusätteid jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril paragrahvidena 52⁸–52¹⁰. Tegemist on tehnilise muudatusega, millega tagatakse õiguskindluse põhimõtte järgmine, säilitades üleminekuperioodiks reservteenistuselt naasnud isikutele hüvitise jätkamise õiguse nii, nagu see ka kehtivas süsteemis on. Eeltoodust tulenevalt muudetakse olemasolevate üleminekusätete numeratsiooni ning tehakse vastav muudatus ka seaduseelnõu jõustumissättes.

4. Palume asendada eelnõu §-s 10 tekstiosa „22–27“ tekstiosaga „22–24, 26, 27 ja 29“. Vastava muudatuse palume teha ka seletuskirja 9. osas „Seaduse jõustumine“ esimeses lauses.

Selgitus: Tegemist on tehnilise muudatusega, mis on tingitud eelnõu numeratsiooni muutmisest muudatusettepanekus toodud muudatuste tõttu.

5. Palume asendada eelnõu seletuskirjas § 1 punkti 10 selgituses viide „§ 7 punktis 6 ja § 8 punktis 1“ viitega „§ 8 punktis 6 ja § 9 punktis 1“. Samuti palume asendada eelnõu § 9 punkti 1 selgituses viide „§ 7 punkti 6“ viitega „§ 8 punkti 6“. Tegemist on eelnõu numeratsiooni muutumisel ekslikult sisse jäänud ebatäpsustega.